

Eieravtale for Follo Ren IKS

VEDTATT I REPRESENTANTSKAPET
17.11.2016

Eieravtale Follo Ren IKS

INNHOLDSFORTEGNELSE

1. AVTALENS FORMÅL	3
2. HENSYN VED ETABLERING.....	3
3. EIERSTYRING.....	5
4. ORGANER I SELSKAPET.....	5
4.1 Representantskapet	5
4.2 Styre	6
5. VALGKOMITE	7
6. STYRINGSDOKUMENTER	8
7. MØTEPLASSER	10
7.1. Eiermøter.....	10
7.2. Samarbeidsforum	10
8. ØKONOMISKE FORHOLD.....	10
8.1. Innskudd og eierandel	10
8.2. Økonomiforvaltning, regnskap og revisjon	11
9. ENDRING AV STYRINGSDOKUMENTENE, UTELUKKELSE MM.....	12

1. AVTALENS FORMÅL

Denne avtalen er inngått mellom kommunene Frogn, Nesodden, Oppegård, Ski og Ås som eiere av det interkommunale selskapet Follo Ren IKS gjennom vedtak i representantskapet 15.12.2016.

Selskapsavtalen er det formelle juridiske dokumentet som regulerer rammene for selskapet. Formålet med eieravtalen er å klargjøre rolledelingen mellom eiere, styret og daglig ledelse utover det som følger av lovgivningen og selskapsavtalen.

God eierstyring og selskapsledelse vil styrke tilliten til Follo Ren IKS og bidra til størst mulig verdiskaping over tid, til beste for eierkommunene, de ansatte og andre interessenter. Gjennom samarbeid ønsker også kommunene å tilstrebe tilbud om lik avfallshåndtering til samme pris i alle eierkommunene.

2. HENSYN VED ETABLERING

Hensynene som lå til grunn ved etableringen av Follo Ren har også gyldighet i dag. I korthet kan disse hensynene beskrives slik:

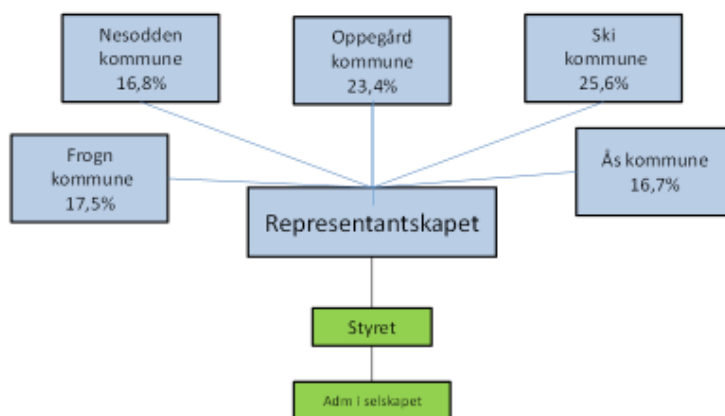
- *Rimeligere og mer effektive tjenester ved at flere kommuner samarbeider om en felles renovasjonsordning og deler på kostnadene.*
- *Mer profesjonalisert organisasjon som kan fokusere på, og utvikle kjerneområder og kjernekompetanse hos både bestiller (eierkommunene) og utøver (selskapet) relatert til tjenesteområdet.*
- *Sterkere fagmiljø som er i stand til å håndtere endringer innen tjenesteområdet og nye krav fra myndighetene.*
- *Utvikling av felles forståelse i Follo for hvordan oppgaven kan løses og innbyggernes behov ivaretas.*

Videre er eierkommunene opptatt av at Follo Ren skal være deres kompetansesenter i avfallssaker og på vegne av innbyggerne og sørge for en økonomisk og miljømessig optimal håndtering av avfallet fra husholdningene i eierkommunene.

Utvikling og endringer i rammebetingelsene innen tjenesteområdet kan påvirke pris på og innhold av selskapets tjenester. Follo Ren forutsettes å utvikle strategier som til enhver tid fanger opp endringene. Det er viktig at selskapet er aktiv i informasjonen til sine eiere, innbyggere og interessenter om forhold av betydning for selskapets utvikling og innhold.

Forhold som kan påvirke samarbeidet mellom kommunene må drøftes regelmessig med eierne.

Styret og ledelsen skal videre utnytte selskapets kompetanse, ressurser og avtaler, slik at ev. ledig kapasitet kan benyttes til å håndtere næringskunder. Slik aktivitet krever egne regnskaper som skiller næringsvirksomheten fra selvkostområdet.

Figur 1: Follo Ren IKS

Eierkommunene hefter ubegrenset for selskapets forpliktelser innenfor sin prosentandel som vist i figuren ovenfor.

Eierkommunene kan påvirke utviklingen i Follo Ren gjennom selskapets formålsparagraf (se selskapsavtalen § 2), egne eierstrategier og i representantskapet, da først og fremst gjennom valg av styremedlemmer.

Selskapet ved styret er delegert myndighet etter forurensningsloven, jf. eierkommunens renovasjonsforskrifter § 3, men selskapet må likevel påse at eierkommunene gis mulighet til å uttale seg i følgende saker før avgjørelse:

- Saker som omhandler vesentlige endringer i dagens renovasjonssystem mht. avfallshåndtering og avfallsløsninger
- Saker av politisk, prinsipiell og økonomisk viktighet for én eller flere av kommunene

3. EIERSTYRING

Kommunestyret velger kommunens deltaker og varamedlem til representantskapet. Gjennom deltakelse i representantskapet forvalter kommunen sitt eierskap i Follo Ren. Styret er øverste forvalter i selskapet og har driftsansvar innenfor rammene av selskapsavtalen, denne eieravtalen, formålet og andre vedtak og retningslinjer truffet av representantskapet i møter.

Hvordan den enkelte kommune forvalter sitt eierskap i Follo Ren har betydning for selskapets og kommunens demokratiske legitimitet og omdømme. For den enkelte folkevalgte vil eierrollen i selskaper eid av kommunen, utøves som medlem av kommunestyret, ikke som "enkeltpolitiker". Kommunestyret utøver derfor eierskapet i selskaper som et kollegialt organ.

Kommunene kan instruere sin deltaker i representantskapet. Det bør derfor etableres gode rutiner for informasjonsutveksling mellom representantskapsdeltakerne og kommunene som eier fordi det er både i selskapets og eiernes interesse at forståelsen og anvendelsen av eierstyringen er omforent.

4. ORGANER I SELSKAPET

4.1 Representantskapet

Follo Ren er etablert som et verktøy for eierkommunene, og eierne styrer selskapet gjennom formelle vedtak i representantskapsmøter. Kun gjennom vedtak eller retningslinjer gitt av representantskapet kan eierne instruere styret i selskapet.

Kommunestyrene i eierkommunene velger selv sitt medlem og varamedlem til representantskapet. Valgperioden følger kommunevalgperioden. Representantskapet velger selv sin leder og nestleder for 4 år om gangen. Lederskapet skal gå på omgang mellom eierkommunene. Godtgjøring av representantskapsmedlemmer gjøres av kommunene.

Representantskapets vårmøte avholdes innen utgangen av april måned. Representantskapets leder innkaller representantskapet og innkallingen skal være skriftlig. Innkallingen skal inneholde saksliste og sendes ut minst 4 uker før møtet.

Innkallingen skal gå til eierkommunene med samme frist. Dette for at kommunene kan få tid til å behandle saker av viktighet slik at de har mulighet til å instruere sitt representantskapsmedlem på saker som er av betydning for den respektive kommune.

Representantskapet velger selskapets styre. Valg av styre er representantskapets viktigste oppgave. I perioden mellom representantskapsmøtene er det styret som har forvaltnings- og driftsansvar for selskapet.

Representantskapsmøte skal behandle følgende saker:

- Godkjenne årsmelding og regnskap
- Vedta budsjettforutsetninger og bindende budsjetttrammer for neste kalenderår
- Vedta investeringsplan og økonomiplan for de neste 4 år
- Vedta priser på avfallstjenester og fremme dette som forslag til eierkommunene
- Anbefale endringer i selskapsavtalen og fremme dette som forslag for eierkommunene og endre eieravtalen ved behov
- Vedta pantsettelse eller salg av selskapets faste eiendommer eller andre større kapitalgjenstander
- Vedta saker av viktig politisk, prinsipiell eller økonomisk betydning for selskapet, noen av eierne eller innbyggerne i eierkommunene etter forslag fra styret.
- Vedta investeringer av vesentlig betydning for selskapet eller en eller flere av eierne
- Velge styre, dets leder og nestleder
- Velge revisor
- Velge medlemmer til valgkomiteen
- Vedta godtgjørelse til styret og ev. valgkomiteen
- Velge leder og nestleder til representantskapet
- Andre saker som er meldt inn til representantskapet

Representantskapet er beslutningsdyktig når mer enn halvparten av medlemmene er til stede. Ved votering har hver representant en stemme og som representantskapets vedtak gjelder det som flertallet har stemt for. Ved stemmelikhet er møtelederens stemme avgjørende.

Om ikke representantskapet for den enkelte sak bestemmer noe annet, har styrets leder og daglig leder plikt til, de øvrige styremedlemmer rett til, å møte i representantskapet og til å uttale seg.

Det skal føres protokoll fra representantskapsmøtet som skal leses opp og underskrives av møteleder og to av medlemmene ved møtets slutt.

Representantskapets leder kan innkalle til ekstraordinært møte når styre, revisor, minst en av eierkommunene eller minst en tredel av representantskapets medlemmer krever det for behandling av en bestemt angitt sak. Innkallingsfristen kan da være kortere enn 4 uker.

4.2 Styre

Styret i Follo Ren er et kollegialt organ og styremedlemmenes lojalitet er til selskapet. Styrets oppgave er å utvikle Follo Ren til det beste for innbyggerne i alle kommunene. Styret er selskapets øverste forvalter og styremedlemmene er personlig ansvarlige for disposisjoner de foretar seg under utøvelsen av dette vervet.

Gjennom IKS-loven utøver styret i Follo Ren både en kontrollerende funksjon og en forvaltningsfunksjon. Forvaltningsoppgaven består blant annet i at styret skal fastsette strategi, budsjetter og retningslinjer for virksomheten.

Styret har felles ansvar for de beslutningene som fattes, men styret bør likevel vurdere å etablere utvalg for behandling av viktige saker. Disse utvalgene må betraktes som saksforberedende og de endelige beslutningene må fattes i et samlet styre. Vesentlig informasjon som blir kjent for styreutvalg, bør også formidles til øvrige styremedlemmer. Styret bør informere om eventuell bruk av styreutvalg i årsrapporten.

Styret bør fastsette en årlig plan for sitt arbeid med særlig vekt på mål, strategi og gjennomføring. Styret skal påse at selskapet har god internkontroll og hensiktsmessige systemer for risikostyring i forhold til omfanget og arten av selskapets virksomhet. Styret bør årlig foreta en gjennomgang av selskapets viktigste risikoområder og selskapets internkontroll. Internkontrollen og systemene bør også omfatte selskapets verdigrunnlag og retningslinjer for etikk og samfunnsansvar.

Styret bør fastsette instruksjoner for styret og for den daglige ledelsen med særlig vekt på klar intern ansvars- og oppgavefordeling. Videre bør styret evaluere sitt arbeid og kompetanse årlig og på denne måten bidra til at styret utvikler seg som et team og et kollegium.

Gjennom valg av styremedlemmene har representantskapet ansvar for å sikre at styret besitter den nødvendige kompetansen for å nå selskapets mål. Styremedlemmene har likevel selv et ansvar for jevnlig å vurdere sin kompetanse og være villige til å tilegne seg kompetanse som styret og selskapet har behov for. Follo Ren kan tilby slik opplæring til styremedlemmene.

Styret ansetter daglig leder, som ikke kan være styremedlem og har øverste arbeidsgiveransvar for det personalet som til enhver tid er ansatt i virksomheten. Daglig leder er arbeidsgiver med det daglige ansvaret for virksomheten.

Styrets leder har i utgangspunktet den samme myndighet som de øvrige styremedlemmene, men i tillegg har vedkommende ansvar for sakslisten til, og ledelsesansvaret for styremøtene. Styret kan gi styreleder ytterligere myndighet på områder det er hensiktsmessig, for eksempel myndighet til å uttale seg på vegne av styret og til å ivareta styrets arbeidsgiverfunksjon overfor daglig leder.

Dersom styremedlemmer har mottatt godtgjørelser fra selskapet utover vanlig styrehonorar, skal dette spesifiseres i årsrapporten.

5. VALGKOMITE

Representantskapet velger leder og øvrige medlemmer til valgkomiteen og fastsetter deres eventuelle godtgjørelse.

I sin vurdering av kandidater til styreverv bør valgkomiteen fokusere på at styret som kollegium skal være en ressurs for Follo Ren og vektlegge de foreslåtte kandidatenes erfaring, kvalifikasjoner og deres evne til å arbeide som medlemmer av styre på en tilfredsstillende måte.

Om en aktuell kandidat er ansatt eller folkevalgt i en av eierkommunene, må kandidaten få mulighet til å vurdere hvorvidt disse rollene lar seg kombinere ut fra regelen om absolutt inhabilitet ved tilrettelegging og avgjørelse i saker der Follo Ren er part, jf. forvaltningsloven § 6, 1. ledd bokstav e.

6. STYRINGSdokumenter

Follo Ren er organisert som et interkommunalt selskap etter IKS-loven.¹ Loven og forskriftene til IKS-loven samt selskapsavtalen er de øverste formelle rammene for selskapet. For tjenestene Follo Ren leverer gjelder forurensningsloven med forskrifter og renovasjonsforskriftene i eierkommunene.

I tillegg til de juridiske rammene for Follo Ren er det utarbeidet dokumenter som regulerer styring av selskapet på ulike nivåer. IKS-loven og selskapsavtalen går foran disse dokumentene som er utarbeidet som verktøy for gjennomsiktighet og forutsigbarhet i eierskapet av det interkommunale selskapet.

Styringsdokumentene for Follo Ren er følgende:

Eierdokumenter

- Selskapsavtale
- Eieravtale
- Samarbeidsavtale

Selskapsdokumenter

- Styreinstruks
- Strategiplan
- Instruks for daglig leder
- Etske retningslinjer og rutiner for varsling
- Internkontroll (HMS-rutiner)

¹ Lov om interkommunale selskaper av 29. januar 1999 nr. 6.

Selskapets styringsdokumenter bør være harmonisert med eierkommunenes eierstrategier. Det er uheldig om kommunene «eier ulikt». En ev. selskapskontroll i Follo Ren bør omfatte alle eierkommunene.

For å ivareta tjenestodialogen skal det etableres en likelydende samarbeidsavtale mellom Follo Ren og alle deltakerkommunene. Denne avtalen utarbeides av administrasjonen i Follo Ren i samarbeid med administrasjonen i deltakerkommunene. I tillegg skal hver av deltakerkommunene ha en renovasjonsforskrift. Selskapet har ansvar for å utarbeide disse.

Avtale	Beskrivelse	Vedtar opprettelsen	Forvalter	Har myndighet til
Selskapsavtale	Rammene for driften av Follo Ren. Skal registreres i Foretaksregisteret og er lovpålagt, se IKS-loven § 4, 3. ledd.	K	S	K
Eieravtale	Regulerer forhold mellom eierne som ikke er nedtegnet i selskapsavtalen.	R (K orienteres)	R	R (K orienteres)
Styreinstruks	Regulerer styrets arbeidsmåte og form, samt styrets myndighet og styrets forhold til daglig leder.	S (R orienteres)	S	S (R orienteres)
Strategiplan	Selskapets viktigste styringsverktøy. Dette er styrets arbeidsverktøy og bidrar til en forutsigbar og strategisk utvikling av selskapet.	S	DL	S
Instruks for daglig leder	Regulerer daglig leders oppgaver og myndighet i forhold til styret, samt direktørs oppgaver og ansvar knyttet til daglig drift i selskapet.	S (DL involveres)	S	S (DL involveres)
Internkontroll	Angir selskapets og lederansvar i forhold til lovpålagt HMS arbeid. Regulerer vernearbeidet i selskapet.	DL (S orienteres)	DL	DL
Etiske retningslinjer	Angir hva som etter selskapets forhold må anses å være uetisk. Regulerer atferd som etter selskapets forhold ikke anses å ha integritet og dårlig forståelse av godt skjønn.	S	DL	S
Varslingsrutiner	Lovpålagt rutine for hva som er varsling, hvordan varsling skal skje og hvordan en varslersak i Follo Ren skal behandles. Denne kan være en del av de etiske retningslinjene.	DL (S orienteres)	DL	DL (S orienteres)
Samarbeidsavtaler	Angir hva som etter selskapets forhold er driftsmessige spørsmål og hvordan samarbeidet i skjæringspunktet mellom kommunene og Follo Ren håndteres.	ADM (S påser at det gjøres)	ADM	ADM

K= Kommunestyrene i eierkommunene

R=Representantskapet

S=Styret

DL=Daglig leder i Follo Ren

Adm = Administrasjonen i kommunene og administrasjonen ved daglig leder i Follo Ren

7. MØTEPLASSER

7.1. Eiermøter

Follo Ren er tjent med forutsigbarhet for å løse sin oppgave på vegne av alle eierne og innbyggerne i eierkommunene. Hver enkelt eierkommune er på samme tid eier, bestiller og kunde. Det er ikke likegyldig hvem i kommunene som kommuniserer med selskapet på hvilket nivå og hvordan dette skjer.

I et selskap som eies av fem ulike demokratiske organ kan eiermøter være en god arena å ta opp saker på et uformelt nivå. Form og innhold på eiermøtet bestemmes ut fra hva som skal drøftes. Det viktige er at møtet har et uformelt preg og en uformell ramme.

Eiermøte er en uformell arena hvor selskapets utvikling og strategi kan luftes, drøftes og diskuteres. Eiermøter må ikke forveksles med representantskapsmøter, da eiermøter *ikke* fatter formelle vedtak. Eiermøte bør heller ikke legge føringer, eller gi signaler av en slik art at eiermøtet griper inn i styrets myndighetsområde og kompetanse.

Det er selskapet som inviterer til eiermøtene. Deltakerne kan variere ut fra agendaen på møtet, og kan være politikere eller administrasjonen fra eierkommunene. Representantskapsmedlemmene skal alltid inviteres.

7.2. Samarbeidsforum

Dialog om tjenesteproduksjon, samt bestillerrollen kommuniseres gjennom den/de fagansvarlige i kommuneadministrasjonen og administrasjonen i selskapet. Denne dialogen er hjemlet i samarbeidsavtalen og møtene benevnes Samarbeidsforum Avfall.

Det skal foreligge referat fra møtene i samarbeidsforum. Felles samarbeidsforum gjennomføres minst én gang i året, og det føres referat fra møtet. Kommunenes eierrepresentanter skal ikke møte på samarbeidsforum.

8. ØKONOMISKE FORHOLD

8.1. Innskudd og eierandel

Eierandelene reguleres når minst to av eierkommunene krever det. Endringer av eierandeler betinger endring av selskapsavtalen, og krever likelydende vedtak i alle kommunestyrene.

Ved etablering av Follo Ren bidro de enkelte kommunene med følgende:

Kommune	Innskudd
Frogn kommune	Kr. 199.200,-
Nesodden kommune	Kr. 204.000,-
Oppegård kommune	Kr. 285.600,-
Ski kommune	Kr. 313.200,-
Ås kommune	Kr. 198.000,-
Totalt	Kr. 1 200.000,-

En eventuell utløsningssum kan ikke overskride dette beløpet.

Ved inntreden av nye kommuner, beslutter et flertall av representantskapet beregningen av innskuddskapitalen for den nye kommunen. Vedtakelse om inntreden av ny kommune og påfølgende endring av selskapsavtalen krever likelydende vedtak i alle kommunestyrene.

8.2. Økonomiforvaltning, regnskap og revisjon

Representantskapet skal godkjenne de økonomiske rammene for låneopptak og fremme dette for eierkommunene. Endring av lånerammen medfører endring av selskapsavtalen og krever enstemmig vedtak i alle eierkommunens kommunestyrer.

Dersom noen av eierkommunen er satt på ROBEK-listen, skal selskapets vedtak om låneopptak eller vedtak om langsiktig avtale om leie av bygninger, anlegg og varige driftsmidler som kan påføre selskapet utgifter utover de fire neste budsjettår, godkjennes av Fylkesmannen.

Selskapet skal følge et vedtatt økonomireglement og styret plikter å etterse at det føres lovmessig regnskap og at det foretas revisjon av selskapets regnskaper.

Eventuelt overskudd fra selvkostområdet i regnskapet tilbakeføres til kommunene etter 2 år.

9. ENDRING AV STYRINGSdokumentene, UteLUkkelse MM.

Selskapsavtalen kan endres ved at eierkommunene gjør likelydende vedtak om dette. Styret skal uttale seg om forslag til endring av selskapsavtalen før endringsforslag fremmes for behandling hos eierne.

Vedtakelse av og eventuelt endringer i eieravtalen vedtas av representantskapet med 2/3 flertall. Kommunestyrene skal orienteres om avtalen og eventuelle endringer.

For utelukkelse, uttreden og oppløsning gjelder reglene i IKS-loven §§ 30 til 32 fullt ut.